

8.11. 2015 – Marie nebo Marta? Instalace Dana Páleníka

Čtení: Gn 18, 1-8

Píseň: 635 – Tvá, Pane, láska

Kázání: Lk 10, 38-42

Milí shromáždění,

cítíte se spíše jako Marta? Jako ti, kdo pracují, organizují, zařizují, křesťanství hlavně nějak prakticky pojmají, až někdy ke zlobení se na ty, kdo dělají méně? Nebo se cítíte jako Marie – ta sedící a poslouchající Ježíšova slova u jeho nohou, užívající si Kristovo učení, vyprávění, moc i přítomnost – ne hlavně usilující o nějakou křesťanskou praxi?

V ekumenickém překladu je příběh o Martě a Marii trochu zavádějící. Marie si vybrala správně, vybrala si to jedno, co je potřeba a o co nepřijde... ale co to je? Je to sezení u Kristových nohou? To my přece nemůžeme! Je to poslouchání Ježíšových slov? To přece taky nemůžeme, máme jen ta, která si někdo zapamatoval a později zapsal – a to Lukáš, pisatel evangelia, ví nejlíp!

Když jsem se podíval do Lukášova původního textu, zjistil jsem dvě překvapivé věci: Ta Marta vůbec neměla plno práce s obsluhováním Ježíše. Lukáš píše: „*Ale ta Marta byla rušena spoustou diakonie (služby).*“ Aha, to ale ledacos mění, to znamená, že ta Marta taky Ježíše poslouchala, jen jí rušila její pohostinnost a služba!

Ježíš pak Martě neodpovídá: „*Marie si vybrala dobře.*“ Lukáš napsal Ježíšova slova takto: „*Marie vybrala tu dobrou část, ten dobrý díl, který jí nebude odebrán.*“ Aha, ale to pak taky ledacos mění – Marie nevybrala jiný objekt než Marta. Obě ženy Ježíše poslouchaly! Marie jen zvolila nechat starosti starostmi a

soustředit se plně na Boží slovo! Ačkoli to znamenalo méně připraveného pohoštění...

Jo, to dává smysl i v našich životech... Setkání s Kristem vždycky přináší výběr ze dvou možností. Život křesťana vždy nabízí dvě možnosti, co lze dělat v jeden moment. Buď v jeden čas jedním diakonií (= službou) a praktickým křesťanstvím, nebo se věnuji slovům Božího Syna, studuji Písmo, promýšlím ho, učím se ho, užívám si ho a mám z něj obyčejnou radost.

Těžko přece budu číst Bibli a přitom něco opravovat. Stejně těžko budu pracovat třeba s dětmi v nedělní a zároveň sedět na bohoslužbách a poslouchat kázání (snad) Božího slova...

A i ten příběh je vystaven tak, že obě sestry jsou provázané, neoddělitelné: Marie si sice sedá k Ježíšovým nohám, a je na první pohled vyzdvížená, ale je to Marta, kdo přivedl a přijal Ježíše do jejich domu. Nebýt té pracovitě až pragmatické Marty, seděla by Marie u prázdné židle. A nebýt té Marie, která se nechce rozptylovat praktickými věcmi, nemohla by Marta být upozorněna, že právě to praktické křesťanství, právě lidský pragmatismus „hlavně něco dělat“ pomíjí, odchází, mizí. A že to jediné skutečně nezbytné, je něco jiného právě než křesťanská ortopraxe, křesťanská služba.

Vždyť „milostí jsme spaseni skrze víru“ (Ef 2, 8). Pouhou milostí jsme spaseni, ne našimi skutky. Naše křesťanské skutky mají a mohou až následovat po našem omilostnění, mají být jeho ovocem. A rozhodně by nás neměly rozptylovat nebo odvádět od naslouchání Božímu slovu, jako u té Marty. A už vůbec by ho neměly nahrazovat, jak se to snadno stává v běžném lidském pragmatismu, kdy pro množství starostí, práce, organizování, spravování a zařizování prostě není čas si v klidu sednout. Natožpak nad evangelium nebo nad vlastní klidnou modlitbou.

Tak je příběh Marty a Marie příběhem provázanosti obou jednáni. Ne že je důležitější být jako Marta, nebo Marie. Důležité jsou obě ženy – jak v biblickém příběhu, tak jako symboly pro nás.

Hlavní není „křesťansky se chovat“ – vždyť co to znamená, bez radosti z Boží milosti? Třeba já rozhodně nedokážu

„křesťansky jednat“, pokud se opakovaně nevracím k Bibli, teologii, modlitbě, k vlastnímu umlknání a naslouchání.

Ale hlavní není ani to symbolické usedání u Kristových nohou. Vždyť i Ježíš říká, že rozdíl je pouze v tom, že Boží slovo nám nikdo nevezme, o něj nepřijdeme, Boží slovo nepomine – na rozdíl od našich skutků. Vždyť zejm. farářská práce odplývá jako voda v řece. Často už za týden si lidé nepamatují, co farář třeba při bohoslužbách říkal. Co zbude z pastýřské péče po konci života všech zúčastněných?

Snad tedy ani má farářská práce nebude v první řadě motivována hlavně snahou „něco udělat“, „žít jako křesťan“, nebo dokonce „křesťanskými hodnotami“. Snad mou práci předchází a bude předcházet ztišení, modlitba, obrácení se ke Kristu. A tak to, co nepomíjí, co mi nikdo neukradne – to jediné nezbytné: Boží milost a mé uvědomování a zvědomování si této milosti.

Stejně doufám pro nás všechny, tady v kostele i na světě. Stejně Ježíšovo slovo je i pro i laika, samozřejmě, ačkoli dnes je tu několik farářů. Možná je to slovo pro laika o něco více než pro faráře, protože farář je alespoň jednou týdně nucen se do té Bible podívat a nějakým modlitbám se věnovat.

Kéž nám ten oddíl o Martě a Marii, jemuž předchází ryze praktické podobenství o milosrdném Samařanu, a jenž je následován Modlitbou Páně, je a bude inspirací. Možná až výzvou: Veškerá vnitřní i vnější a praktická stránka našeho křesťanství pomine, a vlastně docela brzy. Není nezbytná. Je dobrá, dokonce velmi dobrá a velmi užitečná, ale je právě pro tento pomíjející svět, pro tento pomíjející čas.

Tím nezbytným je Boží milost, která nám velí ne pořád hekticky jednat a zařizovat a organizovat a lítat od jedné starosti k druhé, až i Boží slovo slyšíme jen na půl ucha, vyrušeně a rozrušeně. Boží milost působí, že si můžeme dovolit, ba dokonce že si máme dovolit v klidu sedat, lehat či procházet se, netrápít se záplavou všedních starostí, a věnovat se právě užívání si Božího slova a milosti. Vždyť i v té písni, kterou budeme za chvíli zpívat, je

jen jedna sloka z pěti o naší službě a práci, čtyři pětiny jsou o slyšení, vděčnosti, radosti a ztišení. **Amen.**

Píseň: 673 – Dej odvahu včas slyšet